
Analiza relației contabilitate – dezvoltare sustenabilă.

**Rolul contabilității și al
profesiei contabile asupra
dezvoltării sustenabile**

Asist. univ. dr. Elena NECHITA,
Academia de Studii Economice din București,
e-mail: elena.nechita@cig.ase.ro

Rezumat

Încă de la publicarea Raportului Brundtland (WCED, 1987), literatura de specialitate din domeniul contabilității a urmărit să acopere nevoia de cercetare legată de dezvoltarea sustenabilă prin intermediul mai multor direcții. Lucrarea are în vedere prezentarea contextului actual în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă pe plan internațional, precum și analiza calitativă a eforturilor întreprinse de către organismele de normalizare, reprezentanții profesiei contabile și profesioniștii contabili, având la bază rapoartele publice întocmite și studiile conduse de acestea în sfera dezvoltării sustenabile, cu scopul de a evidenția influența contabilității și a profesiei contabile asupra dezvoltării sustenabile. Lucrarea contribuie la literatura de specialitate din domeniul contabilității pentru dezvoltare sustenabilă, semnalând rolul important al contabilității și inițiativele demarate de părțile implicate din acest domeniu în scopul îndeplinirii Agendei 2030 pentru o lume mai bună (UN, 2015).

Cuvinte-cheie: dezvoltare sustenabilă, contabilitate, Sustainable Development Goals (SDG), profesia contabilă, raportare non-financiară

Clasificare JEL: M40, M41, Q56

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Nechita, E. (2019), Analysis of the Relationship between Accounting and Sustainable Development. The Role of Accounting and Accounting Profession on Sustainable Development, *Audit Financiar*, vol. XVII, no. 3(155)/2019, pp. 520-536,
DOI: 10.20869/AUDITF/2019/155/021

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2019/155/021>
Data primirii articolului: 10.07.2019
Data revizuirii: 19.07.2019
Data acceptării: 26.07.2019

Introducere

Dezvoltarea sustenabilă implică necesitatea efectuării unor schimbări în contabilitate pentru satisfacerea nevoilor utilizatorilor de informație financiar-contabilă (Dumitrana *et al.*, 2009). Deși conceptul de dezvoltare sustenabilă devine un subiect din ce în ce mai răspândit în literatura de specialitate din domeniul contabilității și managementului, se evidențiază necesitatea de a clarifica la ce se referă acest concept în diferitele contexte în care este utilizat (Godemann *et al.*, 2014). În mod particular, în rândul cercetătorilor se naște preocuparea legată de faptul că dezvoltarea sustenabilă poate rămâne doar un simplu subiect de interes pentru cercetarea empirică în sfera contabilității și finanțelor și mai puțin un domeniu de cercetare distinct și coerent. Această preocupare vine ca o consecință a faptului că, dincolo de prezentarea repetată a definiției dată în Raportul Brundtland (WCED, 1987), o mare parte a studiilor întreprinse neglijează complexitatea aspectelor pe care dezvoltarea sustenabilă le presupune (Bebbington și Thompson, 2013, citați de Bebbington și Unerman, 2018).

Cele 17 obiective pentru dezvoltare sustenabilă propuse de ONU (*Sustainable Development Goals – SDG*, engl.) au ca scop stimularea activităților și acțiunilor în domenii de importanță critică pentru umanitate și planetă (ONU, 2015; Bebbington și Unerman, 2018). Reprezentanții ai profesiei contabile se regăsesc printre actorii ce au îmbrățișat cu entuziasm obiectivele SDG, întrezărind rolul jucat de contabili și contabilitate în îndeplinirea acestor obiective. Deși în mediul academic cercetarea bazată pe subiectul SDG începe să se dezvolte din ce în ce mai mult la nivelul diverselor discipline, cu precădere în afaceri și management, analiza implicațiilor și potențialului obiectivelor SDG se află în stadiu incipient din perspectiva literaturii de specialitate în domeniul contabilității (Bebbington și Unerman, 2018).

Studiul condus de PricewaterhouseCoopers (PwC) în 2015, pe baza unui chestionar aplicat în perioada iunie-iulie 2015, în urma căruia au obținut răspunsuri de la 986 de companii și un număr de 2.015 persoane implicate, indică un nivel ridicat de conștientizare a obiectivelor SDG în comunitatea de afaceri și evidențiază oportunitatea de a transforma această conștientizare în acțiuni întreprinse în direcția îndeplinirii obiectivelor. Pentru același studiu efectuat de PwC, Peter Bakker, președintele și directorul economic al

Consiliului Mondial al Afacerilor pentru Dezvoltare Sustenabilă (*World Business Council for Sustainable Development – WBCSD*, engl.) declară că agenda ONU post-2015 constituie o oportunitate istorică pentru companii de a se angaja în exercitarea unei influențe puternice și pozitive asupra societății. Mai mult decât atât, afacerile de top pot genera un impuls important în atingerea SDG prin inovare, investiții, o bază semnificativă de clienți și forță de muncă globală. În schimb, obiectivele SDG pot amplifica oportunitățile companiilor spre obținerea succesului, prin îmbunătățirea mediului propice afacerilor și furnizarea de inspirație și orientare (PwC, 2015).

Domeniul dezvoltării sustenabile oferă oportunități de cercetare nelimitate, insuficient exploatate până la această dată, ce necesită explorarea variatelor discipline academice. Practicile contabile și actorii din sfera contabilității se regăsesc la granița multora dintre acestea, ridicându-se problema unei analize a rolului și impactului lor (Bebbington *et al.*, 2017).

Totodată, studiile semnaleză faptul că literatura de specialitate este limitată în ceea ce privește rezultatele bazate pe studii empirice care să dovedească existența unei legături cauzale directe între contabilitate și dezvoltarea economică (Venter *et al.*, 2018; Bebbington și Unerman, 2018). Mai mult decât atât, Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*, engl.) evidențiază contribuția contabilității și profesiei contabile pentru îndeplinirea a cel puțin 8 din cele 17 obiective propuse de ONU (printre care se numără calitatea educației, egalitatea de gen, condițiile de muncă și creșterea economică, industria, inovarea și infrastructura, consumul responsabil al resurselor etc.).

Prezenta temă de cercetare își propune să acopere această necesitate de a determina în ce măsură contabilitatea influențează tendința actuală caracterizată de eforturile concertate depuse pe plan internațional pentru asigurarea sustenabilității economice. În acest sens, lucrarea are ca obiectiv prezentarea contextului actual în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă pe plan internațional, precum și analiza calitativă a eforturilor întreprinse de către organismele de normalizare, reprezentanții profesiei contabile și profesioniștii contabili, având la bază rapoartele publice întocmite, precum și studiile conduse de acestea în sfera dezvoltării sustenabile.

În cele ce urmează în structura lucrării sunt evidențiate contextul actual pe plan internațional cu privire la dezvoltarea sustenabilă (definirea conceptului, principalele etape ale dezvoltării și prezentarea obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă, evoluția procesului de reglementare a raportării în sfera sustenabilității și rolul piețelor de capital în domeniul sustenabilității), analiza calitativă a rolului contabilității și profesiei contabile asupra dezvoltării sustenabile prin reliefaarea influenței exercitate de organismele de reglementare din domeniul contabilității asupra sustenabilității, precum și a rolului contabilității ca instrument de evaluare a sustenabilității și încheind cu concluziile cercetării.

1. Contextul actual pe plan internațional în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă

1.1. Definirea conceptului de dezvoltare sustenabilă

Contextul actual pe plan internațional este caracterizat de preocuparea pentru dezvoltare sustenabilă, manifestată prin eforturile comune întreprinse de către organismele și instituțiile ce acționează la nivel mondial în direcția sustenabilității globale. În acest sens, un prim pas important de menționat constă în emiterea raportului Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare (*World Commission on Environment and Development – WCED*, engl.), intitulat „Viitorul nostru comun” (*Our Common Future*, engl.) și cunoscut sub numele de Raportul Brundtland, ce definește conceptul de dezvoltare sustenabilă și trasează liniile directoare de acțiune în vederea ameliorării condițiilor de trai pe plan mondial. Astfel, dezvoltarea sustenabilă reprezintă acel tip de dezvoltare ce răspunde nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a întâmpina propriile nevoi. Acest concept se bazează, potrivit WCED, pe două elemente cheie: ideea de necesitate, cu referire în particular la necesitățile elementare ale populațiilor sărace, cărora li se acordă atenție în mod prioritar, precum și ideea de limitare, impusă de stadiul tehnologiei și organizării sociale, în strânsă legătură cu capacitățile mediului înconjurător de a satisface nevoile prezente și viitoare (WCED, 1987).

În esență, dezvoltarea sustenabilă constă într-un proces al schimbării prin intermediul căruia exploatarea resurselor, direcția investițiilor, orientarea dezvoltării tehnologice și schimbările instituționale sunt în armonie și conduc la sporirea potențialului de a îndeplini nevoile și aspirațiile umane prezente și viitoare. În acest sens, economia internațională joacă un rol important, fiind necesare schimbări majore în relațiile economice internaționale cu scopul asigurării sustenabilității. Totodată, WCED menționează două condiții ce trebuie îndeplinite astfel încât schimburile economice internaționale să fie considerate benefice pentru toate părțile implicate. O primă condiție este reprezentată de asigurarea sustenabilității ecosistemelor de care depinde economia globală, iar cea de-a doua condiție este aceea a asigurării unor schimburi echitabile între partenerii economici.

În ceea ce privește abordarea conceptului de dezvoltare sustenabilă din perspectiva contabilității, în 1989, Banca Mondială (*World Bank – WB*, engl.) atrage atenția asupra necesității elaborării unui sistem complex de conturi naționale (*System of National Accounts – SNA*, engl.), care să surprindă și să evidențieze impactul resurselor de mediu și naturale asupra veniturilor, respectiv asupra variației activelor. Principalul argument în favoarea dezvoltării unui astfel de sistem este determinat de faptul că produsul intern brut – PIB (*Gross Domestic Product – GDP*, engl.) nu evaluează în mod adecvat veniturile reale sustenabile, ca urmare a două neajunsuri pe care le implică. Cele două deficiențe se referă la tratamentul costurilor cu protecția mediului, respectiv al consumului resurselor naturale, aspecte neprevăzute în modalitatea de calcul a PIB (WB, 1989). În acest context, se dezvoltă conceptul de contabilitate a mediului, fiind întocmit și propus un cadru conceptual al conturilor de mediu, cu obiectivul de a fi incluse în sistemul conturilor naționale în vederea evaluării de o manieră fiabilă și fidelă a influenței resurselor naturale asupra veniturilor sustenabile.

Pentru a veni în întâmpinarea necesităților mai sus menționate de a obține un indicator real al bunăstării sociale dincolo de PIB, Organizația Națiunilor Unite – ONU (*United Nations – UN*, engl.) propune o modalitate de evaluare pe baza „indicelui avuției incluzive” (*Inclusive Wealth Index – IWI*, engl.), ce presupune înglobarea a trei categorii de capital: productiv, uman și natural (*United Nations Inclusive Wealth Report*, 2018). De asemenea, ONU elaborează un set de 17 obiective pentru dezvoltare sustenabilă (*Sustainable Development Goals – SDG*, engl.), având scopul de a adresa provocările globale actuale precum sărăcia, inegalitatea,

schimbările climatice, degradarea mediului, prosperitatea, pacea și justiția, cu termen de realizare până în anul 2030.

O alternativă la IWI și PIB este reprezentată de „indicele de dezvoltare incluzivă” (*Inclusive Development Index – IDI*, engl.), elaborat de Forumul Economic Mondial (*World Economic Forum – WEF*, engl.) și care cumulează, sub forma unor indicatori cheie de performanță, principalele criterii pe baza cărora este evaluat progresul economic (WEF, 2018).

Deși variatele modele de evaluare a nivelului avuției (IDI, IWI etc.) au fost analizate comparativ din perspectiva avantajelor și limitărilor inerente acestora, nu a fost condusă până în acest moment nicio cercetare empirică ce reflectă impactul acestor modele (Engelbrecht, 2016). Engelbrecht (2016) prezintă rezultatele unei analize comparative între statele OECD, respectiv cele non-OECD, evidențiind că alternativele de estimare a nivelului avuției pentru prima categorie sunt complementare, însă pentru țările din afara OECD datele sunt mai puțin relevante. Astfel, rezultatele trebuie interpretate cu prudență, întrucât nicio metodă nu constituie o variantă de măsurare absolută a sustenabilității economice, ci o combinație a diferiților indici poate conduce la obținerea unei modalități de evaluare exhaustivă a dezvoltării sustenabile.

1.2. Principalele etape ale elaborării obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă (SDG)

Dezvoltarea obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă s-a bazat pe implicarea de-a lungul câtorva decenii atât a țărilor participante, cât și a Organizației Națiunilor Unite – ONU (*United Nations – UN*, engl.), inclusiv a Departamentului Afacerilor Economice și Sociale din cadrul ONU.

Încă de la Conferința ONU privind mediul înconjurător desfășurată la Stockholm în 1972 răspândirea fenomenului de guvernare pentru dezvoltare sustenabilă a sporit semnificativ atât la nivel local, național, regional, cât și internațional. Necesitatea de a integra dezvoltarea economică, managementul resurselor naturale, securitatea și echitatea socială a fost formulată pentru prima dată în Raportul Brundtland din 1987 (Viitorul nostru comun) și a constituit rolul principal în ceea ce privește luarea deciziilor în cadrul Conferinței ONU privind mediul și dezvoltarea (*United Nations Conference on Environment and Development – UNCED*, engl.), organizată în 1992 și cunoscută și sub denumirile de Summit-ul Pământului (*Earth Summit*,

engl.) sau Summit-ul de la Rio. Cu ocazia acestui eveniment, un număr de peste 178 de state au adoptat Agenda 21, un plan detaliat de acțiune în scopul creării unui parteneriat global pentru dezvoltare sustenabilă având rolul de a îmbunătăți traiul și de a proteja mediul înconjurător. În 1993, Adunarea Generală a ONU înființează Comisia pentru Dezvoltare Sustenabilă (*Commission on Sustainable Development – CSD*, engl.), reprezentând un organism politic de nivel înalt însărcinat cu monitorizarea și promovarea punerii în aplicare a rezultatelor de la Rio, inclusiv Agenda 21.

În anul 2002, în cadrul Summit-ului mondial pentru dezvoltare sustenabilă (*World Summit on Sustainable Development*, engl.), au fost expuse pentru diseminare cele trei dimensiuni ale dezvoltării sustenabile prin includerea acestora în politicile de dezvoltare pentru toate nivelurile, prin adoptarea Planului de implementare de la Johannesburg (*Johannesburg Plan of Implementation – JPOI*, engl.). Astfel, a fost reafirmat angajamentul comunității globale în direcția eradicării sărăciei și a asigurării protecției mediului, concentrându-se de această dată cu precădere asupra parteneriatelor multilaterale.

În urma Conferinței Rio+20, desfășurată în anul 2012, comunitatea internațională a hotărât înființarea unui Forum politic de înalt nivel pentru dezvoltare sustenabilă (*High-Level Political Forum on Sustainable Development – HLPF*, engl.) cu rolul de a înlocui Comisia pentru dezvoltare sustenabilă. Totodată, țările membre au decis demararea unui proces de dezvoltare a unui set de obiective pentru dezvoltare sustenabilă (*Sustainable Development Goals – SDGs*, engl.), urmând ca acestea să fie construite pe baza obiectivelor de dezvoltare ale mileniului (*Millennium Development Goals – MDGs*, engl.). Obiectivele SDG au înlocuit obiectivele MDG cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Statele membre ale ONU, printre care și România, se reuneau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și de a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea următoarele ținte precise:

- Reducerea sărăciei extreme și a foametei;
- Realizarea accesului universal la educație primară;
- Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor;
- Reducerea mortalității infantile;
- Îmbunătățirea sănătății materne;
- Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli;
- Asigurarea sustenabilității mediului;

– Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.

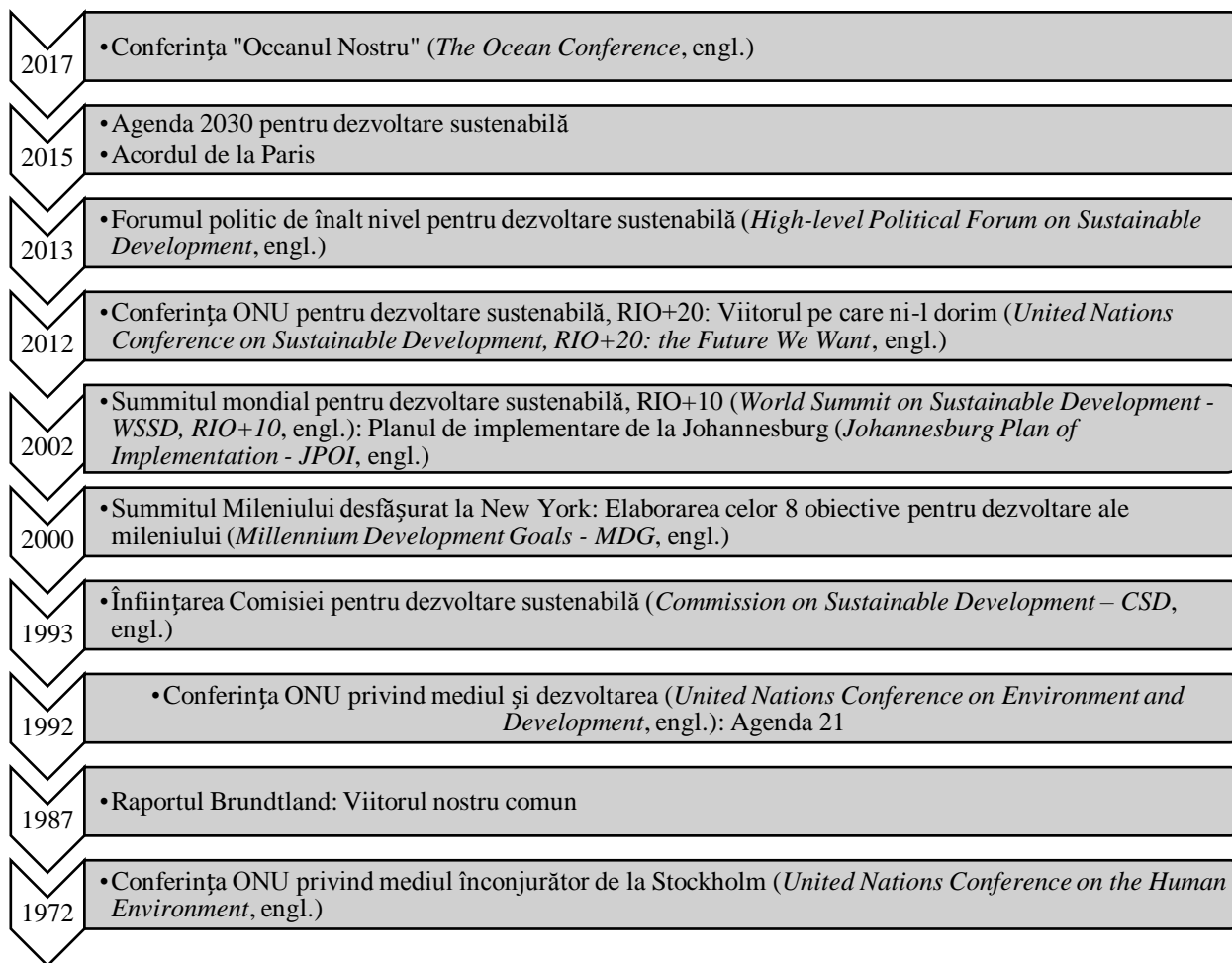
Procesul ce a determinat întocmirea agendei pentru dezvoltare post-2015 a fost condus de statele membre implicate, cu participarea unor grupuri majore de interese, precum și a altor părți interesate din rândul societății civile. Pe data de 25.09.2015, adunarea generală a ONU a adoptat în mod oficial Agenda 2030 pentru Dezvoltare Sustenabilă (*2030 Agenda for Sustainable Development*, engl.), împreună cu setul de 17 obiective pentru dezvoltare sustenabilă și 169 de obiective asociate acestora (UN, 2015).

În prezent, Forumul politic de înalt nivel pentru dezvoltare sustenabilă (HLPF) organizat anual servește ca platformă centrală a ONU pentru urmărirea rezultatelor și revizuirea celor 17 obiective SDG. Mai

mult, Direcția pentru Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă (*Division for Sustainable Development Goals – DSDG*, engl.) din cadrul Departamentului pentru Afaceri Economice și Sociale al Organizației Națiunilor Unite (*United Nations Department of Economic and Social Affairs – UNDESA*, engl.) oferă sprijin substanțial în consolidarea capacităților pentru atingerea obiectivelor SDG. Totodată, DSDG joacă un rol-cheie în evaluarea punerii în aplicare la nivel mondial a Agendei 2030 a ONU. În acest sens, se evidențiază necesitatea unui angajament ferm al tuturor părților interesate de a pune în aplicare obiectivele globale, iar DSDG își propune să înlenească acest angajament.

Figura nr. 1 prezintă schematic etapele adoptării obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă.

Figura nr. 1. Etapele elaborării și adoptării obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă

Sursa: Prelucrare autor după SDG Knowledge Platform (2019)

1.3. Prezentarea obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă (SDG)

Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă (UN, 2015) adoptată de către toate statele membre ale ONU în anul 2015 constituie un program de acțiune globală

în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării sustenabile – economic, social și de mediu. Acțiunile propuse vizează în egală măsură atât statele dezvoltate, cât și pe cele aflate în curs de dezvoltare.

Figura nr. 2. Obiectivele pentru dezvoltare sustenabilă (Sustainable Development Goals – SDG)

Sursa: Prelucrare autor după SDG Knowledge Platform (2019)

În centrul Agendei 2030 se regăsesc cele 17 obiective pentru dezvoltare sustenabilă, prezentate în **Figura nr. 2**, ce trasează căi de acțiune ambițioase pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

Potrivit studiului PwC (2018), obiectivele SDG pot constitui o forță motrice pentru sprijinul organizațiilor în ceea ce privește identificarea riscurilor semnificative și a oportunităților, în construirea unor modele de afaceri adaptabile la condiții nefavorabile și în punerea în aplicare a unor strategii eficiente pentru obținerea creșterii economice, însă toate acestea vor avea loc doar dacă fiecare parte a organizației contribuie la îndeplinirea obiectivelor.

În prezent, multe organisme cheie ce acționează pe plan mondial, precum organismele de reglementare, organizații de referință și reprezentanți ai industriilor, colaborează pentru a încerca să creeze un set consistent de indicatori necesari entităților în evaluarea performanței în ceea ce privește atingerea obiectivelor SDG. Un astfel de set de indicatori de performanță ar reprezenta o etapă cheie, îndeosebi dacă indicatorii ar putea fi exprimați în termeni monetari, permițând o comparabilitate și o mai bună înțelegere a contribuției întreprinderilor la realizarea obiectivelor SDG. De asemenea, tendințele actuale la nivel internațional evidențiază o sporire a credibilității raportării prin obținerea asigurării externe oferită de terțe părți. WBCSD și PwC (2018) prezintă distincția dintre diferitele niveluri de asigurare, delimitarea principală fiind făcută între asigurare rezonabilă și asigurare limitată, potrivit **Tabelului nr. 1**.

Tabelul nr. 1. Comparație privind nivelurile de asigurare a raportării	
Asigurare rezonabilă	Asigurare limitată
Specifică auditului situațiilor financiare	Nivel de asigurare mai redus decât cel oferit de audit – procedurile implică de obicei ancheta și analiza
Furnizează o opinie privind măsura în care situațiile financiare prezintă o imagine fidelă, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările aplicabile.	Furnizează o afirmație a faptului că nu a fost identificat niciun aspect semnificativ care să indice că informațiile prezentate nu sunt întocmite în conformitate cu cadrul de reglementare aplicabil.

Sursă: Prelucrare după WBCSD și PwC (2018)

Investitorii ce solicită o asigurare asupra raportării non-financiare preferă ca nivelul de asigurare furnizat să fie cel rezonabil, subliniind importanța din ce în ce mai mare a raportării non-financiare în procesul decizional (WBCSD și PwC, 2018). Totuși, cel mai frecvent întâlnit nivel de asigurare furnizat pentru raportarea non-financiară este cel de asigurare limitată. Rezultatele cercetărilor au evidențiat că dintr-un număr de 158 de rapoarte privind sustenabilitatea analizate, 60% au prezentat un nivel limitat de asigurare, 13% au prezentat o întrepătrundere a celor două niveluri de asigurare, 6% au furnizat un grad rezonabil de asigurare, iar pentru 22% dintre rapoartele ce au făcut obiectul cercetării companiile nu au solicitat asigurare de către un furnizor extern (WBCSD, 2018).

Principalele căi ale planului de acțiune în ceea ce privește utilizarea obiectivelor SDG cu scopul dezvoltării unei afaceri sustenabile, potrivit PwC (2018), includ:

- fiecare structură din cadrul unei organizații joacă un rol în procesul de obținere a SDG – nu este doar o chestiune de CSR;
- implicarea conducerii reprezintă un aspect esențial – persoanele din conducere trebuie să manifeste un interes activ pentru procesul de implementare;
- stabilirea unor indicatori de performanță semnificativi în vederea aplicării căilor de acțiune și a raportării evoluției procesului;
- vizarea aceluiași nivel de calitate atât pentru raportarea financiară, cât și pentru cea non-financiară.

Ca parte a mecanismelor de monitorizare și de revizuire, Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă „încurajează statele membre să efectueze revizuri periodice și incluzive ale progreselor înregistrate la nivel național și subnațional, care sunt conduse de țări și orientate către țări” (UN, 2015, par. 79, p. 38). Se așteaptă ca aceste

raportări naționale să servească drept bază pentru revizuirile periodice ale Forumului politic de înalt nivel pentru dezvoltare sustenabilă (HLPF). Totodată, revizuirile periodice trebuie „să fie întocmite voluntar, conduse de către țara raportoare și întreprinse atât de țările dezvoltate, cât și de cele în curs de dezvoltare, implicând mai multe părți interesate” (UN, 2015, par. 84, p. 38).

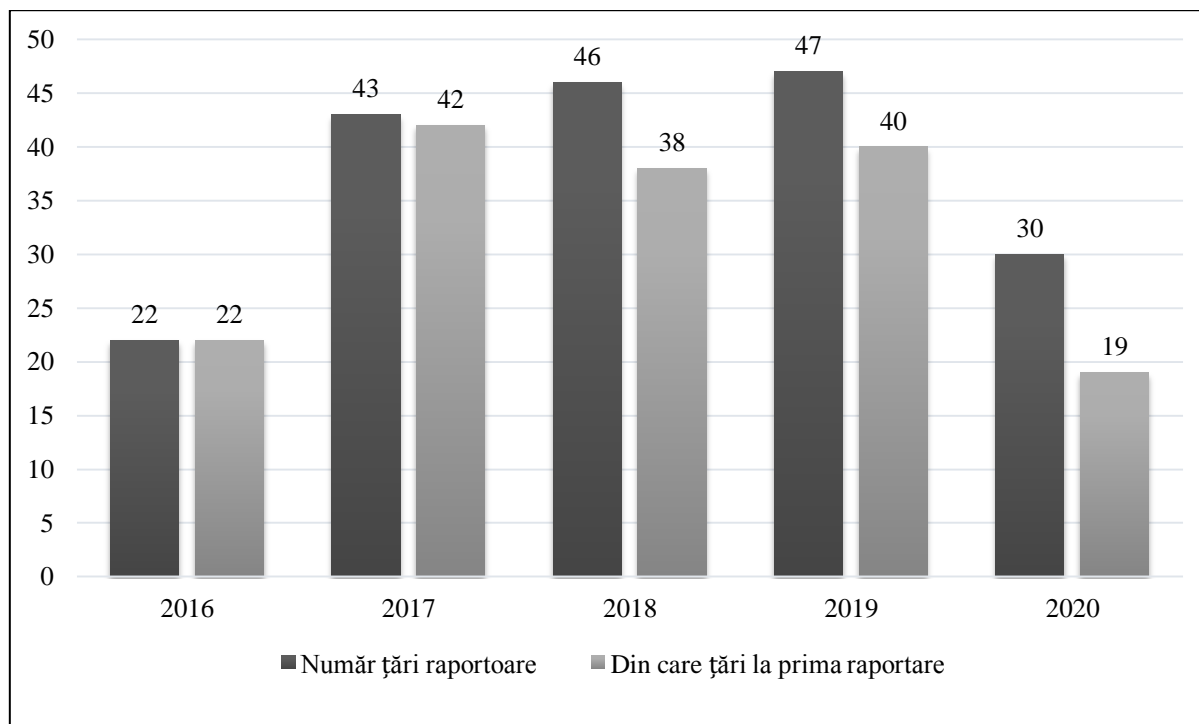
Rapoartele naționale voluntare (*Voluntary National Reviews – VNR*, engl.) vizează facilitarea schimbului de experiențe, inclusiv a succeselor, a provocărilor și a lecțiilor învățate, în vederea accelerării punerii în aplicare a Agendei 2030. Prin intermediul VNR se încearcă, de asemenea, consolidarea politicilor și instituțiilor guvernelor, precum și mobilizarea sprijinului și parteneriatelor cu părțile interesate cu scopul implementării obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Potrivit bazei de date privind rapoartele naționale voluntare disponibilă pe platforma de informații despre dezvoltare sustenabilă a ONU (*Voluntary National*

Reviews Database – Sustainable Development Knowledge Platform, engl.), 161 de state membre ale ONU care s-au alăturat inițiativei obiectivelor pentru dezvoltare sustenabilă conform Agendei 2030 au prezentat voluntar rapoarte naționale privind stadiul atingerii obiectivelor SDG, dintre care 26 de state se află la cel de-al doilea raport prezentat, iar 1 stat la cel de-al treilea.

În ceea ce privește evoluția anuală a numărului de țări ce au raportat voluntar stadiul obținerii obiectivelor SDG, graficul prezentat în **Figura nr. 3** evidențiază o creștere a numărului de țări raportoare în perioada 2016-2019, o scădere semnificativă urmând a se înregistra în 2020, când numărul acestora scade la 30, dintre care 19 aflate la prima raportare. România se află, de asemenea, în rândul statelor ce au ales să prezinte informații cu privire la stadiul implementării obiectivelor SDG, primul și singurul an de raportare până în prezent fiind 2018. Totuși, România nu se regăsește și în lista țărilor ce vor prezenta un astfel de raport în anul 2020.

Figura nr. 3. Evoluția anuală a numărului de țări ce au raportat voluntar stadiul obținerii obiectivelor SDG

Sursa: Proiecție proprie

1.4. Evoluția procesului de reglementare a raportării în sfera sustenabilității

Financial Times (2019) semnaleză faptul că există cel puțin 230 de inițiative privind standardele de sustenabilitate corporativă în peste 80 de sectoare de activitate. Potrivit Albu *et al.* (2013), cele mai frecvent utilizate cadre de raportare a sustenabilității sunt Global Reporting Initiative (GRI) și United Nations Global Compact (UNGC), GRI fiind folosit îndeosebi de către companiile multinaționale, iar UNGC cu precădere de către întreprinderile mici și mijlocii, având în vedere că cel din urmă este mai simplist (Albu *et al.*, 2013, potrivit Wensen *et al.*, 2011). Totuși, același studiu semnaleză că multe entități nu folosesc un anumit set de standarde sau își dezvoltă propriul cadru de raportare pornind de la standardele existente.

Pe plan internațional, se evidențiază setul de standarde GRI pentru dezvoltare sustenabilă, elaborate de către Consiliul pentru Standarde Globale de Sustenabilitate (*Global Sustainability Standards Board – GSSB*, engl.), în cadrul Inițiativei pentru Raportare Globală (*Global Reporting Initiative – GRI*, engl.).

Inițiativa pentru Raportare Globală a fost înființată în 1997 cu scopul de a elabora un cadru conceptual pentru raportarea de mediu, creând astfel un mecanism de evaluare prin care să se asigure aplicarea de către companii a principiilor de conduită responsabilă față de mediu. În octombrie 2016, GRI lansează primul set de standarde acceptate la nivel global pentru raportarea sustenabilității – Standardele GRI de Raportare a Sustenabilității (*GRI Sustainability Reporting Standards*, engl.), dezvoltat de către GSSB – consiliul ce poartă responsabilitatea exclusivă a elaborării acestor standarde, fiind înființat ca entitate independentă sub auspiciile GRI și format din 15 membri cu expertiză în diferite domenii și perspective multilaterale cu privire la raportarea din sfera sustenabilității. Standardele GRI oferă companiilor posibilitatea de a raporta pentru interesul public impactul lor economic, social și de mediu, evidențiind contribuția lor la dezvoltarea sustenabilă.

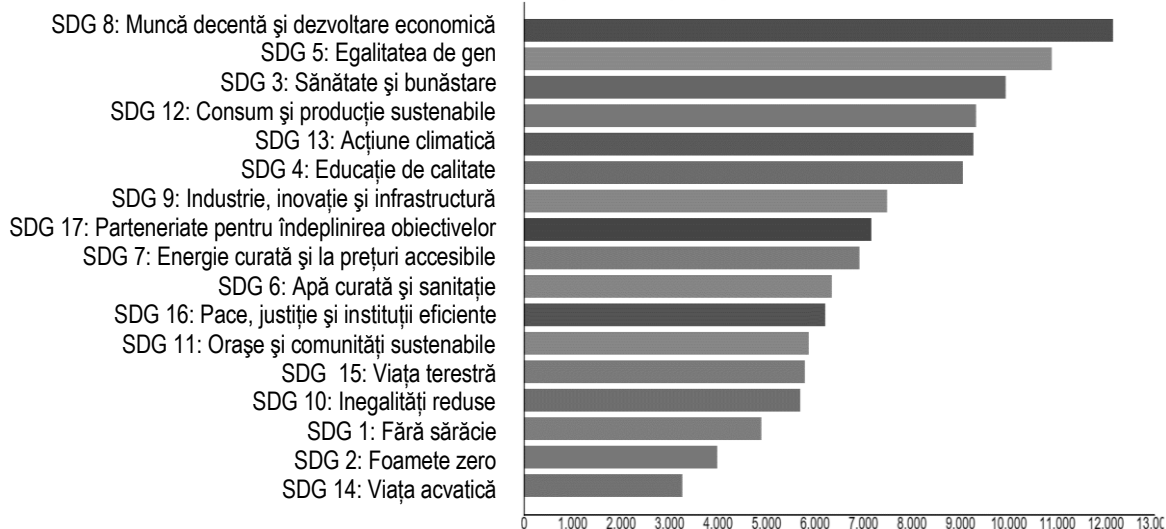
Totodată, standardele GRI constituie un referențial de încredere pentru normalizatori și organismele de reglementare, având o structură modulară ce facilitează actualizarea frecventă în vederea asigurării relevanței.

Din perspectiva răspândirii pe plan internațional, în prezent, standardele GRI sunt menționate și recomandate în cuprinsul politicilor a 48 de piețe de capital, la nivelul a 40 de țări și regiuni. În acest sens, GRI colaborează cu piețele de capital, oferindu-le sprijin în dezvoltarea și implementare politicilor de raportare a sustenabilității.

Alternativa la standardele GRI este reprezentată de United Nations Global Compact (UNGC), ce trasează un set de 10 principii ce trebuie aplicate de către companiile alăturate acestei inițiative cu scopul îndeplinirii responsabilităților de bază față de oameni și planetă. Societățile care aplică reglementările UNGC au obligativitatea raportării unei comunicări anuale privind progresul (*Communication on Progress – CoP*, engl.), care să evidențieze modalitatea prin care cele 10 principii au fost integrate în strategia și activitatea operațională ale entităților, precum și eforturile întreprinse de acestea în direcția priorităților sociale și de mediu. În prezent, 13.602 companii din peste 160 de țări (dintre care 20 de societăți din România) raportează conform UNGC, organismul punând la dispoziție o platformă online interactivă pentru consultarea informațiilor despre participanți (țară, tipul / mărimea, sector de activitate, status curent privind raportarea etc.), dar și a informațiilor referitoare la obiectivele SDG raportate în cuprinsul comunicărilor CoP.

Graficul prezentat în *Figura nr. 4* a fost generat pe platforma menționată și reliefează numărul de companii înscrise inițiativei UNGC care au raportat activități cu scopul atingerii obiectivelor SDG. În topul primelor trei obiective vizate de către companiile raportoare se regăsesc Obiectivul 8 – Muncă decentă și creștere economică cu 12.154 de companii, Obiectivul 5 – Egalitatea de gen cu 10.894 de companii și, respectiv, Obiectivul 3 – Sănătate și bunăstare, ce înregistrează un număr de 9.940 de companii.

Figura nr. 4. Numărul de companii ce raportează activități desfășurate pentru atingerea SDG

Sursa: UNGC (2019), <https://www.unglobalcompact.org/interactive/sdgs/global>

Similar procesului de convergență contabilă internațională, când organismul internațional de reglementare contabilă – IASB (*International Accounting Standards Board*, engl.) și cel american – FASB (*Financial Accounting Standards Board*, engl.) au semnat acordul de la Norwalk (*Memorandum of Understanding – MoU*, engl.), în 2010 a fost semnat un acord MoU între GRI și UNGC în cadrul celei de-a treia ediții a Conferinței globale GRI privind sustenabilitatea și transparența (*Global Conference on Sustainability and Transparency*, engl.), conferință ce a atras 1.200 de participanți din 77 de țări. Potrivit acordului, GRI integrează pe plan central cele 10 principii ale UNGC în următoarea variantă revizuită a Ghidului GRI de Raportare privind Sustenabilitatea (*GRI Sustainability Reporting Guidelines*, engl.), iar UNGC adoptă Ghidul GRI ca reprezentând cadrul de raportare utilizat de companii pentru a întocmi comunicările privind progresul înregistrat (*Communication on Progress – PoC*, engl.).

Din perspectiva reglementărilor aplicabile statelor membre ale Uniunii Europene, Directiva 2014/95/UE de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari menționează faptul că „Parlamentul European a confirmat importanța dezvăluirii de către întreprinderi a informațiilor privind sustenabilitatea, cum ar fi factorii sociali și de mediu, cu scopul de a identifica

riscurile legate de sustenabilitate și de a crește încrederea investitorilor și a consumatorilor” (UE, 2014, par (3), p. 1). Mai mult decât atât, reglementările europene recomandă cadrele de raportare pentru care companiile pot opta în vederea dezvăluirii informațiilor nefinanciare, acestea putând recurge „la cadrele naționale, la cadrele Uniunii, cum ar fi sistemul de management de mediu și audit (EMAS), sau la cadrele internaționale, precum Pactul mondial al întreprinderilor (Global Compact) al Organizației Națiunilor Unite (ONU), Principiile directeare privind afacerile și drepturile omului de punere în aplicare a cadrului „protecție, respect și remediere” al ONU, Orientările privind întreprinderile multinaționale ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), standardul ISO 26000 al Organizației Internaționale de Standardizare, Declarația tripartită de stabilire a principiilor privind întreprinderile multinaționale și politica socială a Organizației Internaționale a Muncii, Inițiativa de raportare globală sau alte cadre internaționale recunoscute” (UE, 2014, par (9), p. 2).

Albu *et al.* (2013) investighează problemele pluralității și convergenței standardelor de raportare a sustenabilității, reliefând faptul că reglementarea în domeniul dezvoltării sustenabile este caracterizată de existența diferitelor cadre de raportare, determinând o diversitate a practicilor de raportare și, pe cale de consecință, un nivel redus de comparabilitate. Totuși, prin analogie cu

procesul de convergență a standardelor de raportare financiară, un set unic de reglementări pentru raportarea sustenabilității nu garantează îmbunătățirea practicilor de raportare și asigurarea comparabilității informațiilor non-financiare astfel raportate.

1.5. Rolul și implicarea piețelor de capital în domeniul dezvoltării sustenabile

Conform GRI, autoritățile de reglementare a piețelor de capital joacă un rol esențial în încurajarea bunei guvernante corporative și a transparenței, solicitând companiilor cotate să îndeplinească cerințele de raportare privind sustenabilitatea. Atât companiile, cât și investitorii au nevoie de o mai mare conștientizare și de o mai bună îndrumare cu privire la modul în care pot fi utilizate eficient cadrele de raportare a sustenabilității. Întrucât standardele GRI reprezintă limbajul comun pentru raportarea în domeniul dezvoltării sustenabile, un număr de 40 de țări și regiuni fac referire la standardele GRI în cerințele lor de listare sau în ghidurile de raportare.

În 2009, ONU lansează Inițiativa piețelor de capital sustenabile (*Sustainable Stock Exchanges Initiative – SSE*, engl.), ce invită bursele de valori partenere din întreaga lume să se alăture inițiativei prin semnarea unui acord voluntar public. SSE se axează pe trei piloni interdependenți de activitate: cercetarea, consolidarea

consensului și asistența tehnică, construindu-și activitatea în domeniul colaborării și al parteneriatelor pentru obținerea unui nivel de impact semnificativ. SSE vizează includerea reprezentanților tuturor părților interesate de pe piețele de capital în toate fluxurile sale de activitate și beneficiază de o rețea ce cuprinde burse de valori, organisme de reglementare a piețelor de capital, investitori, companii și alți experți care comunică periodic cu SSE.

Similar multor inițiative ale ONU, și activitatea SSE are în vedere obiectivele de dezvoltare sustenabilă (SDG). Dintre acestea, SSE se concentrează pe îndeplinirea a patru obiective SDG cu o importanță semnificativă pentru bursele de valori, contribuind totodată și la un al cincilea obiectiv, SDG 17 Parteneriate pentru obiective, ca temă transversală. Astfel, SSE își organizează activitatea în jurul următoarelor teme-cheie: SDG 5 Egalitatea de gen, SDG 8 Muncă decentă și creștere economică, SDG 12 Consumul și producția sustenabile și, respectiv, SDG 13 Acțiune climatică.

Inițiativa piețelor de capital sustenabile grupează un număr de 90 de burse de valori partenere, printre care se află și Bursa de Valori București, cu un număr de 51.073 de societăți cotate, fiind caracterizată astfel de un nivel de acoperire semnificativ pe plan internațional, după cum este reliefat și în **Figura nr. 5**.

Figura nr. 5. Acoperirea SSE pe plan internațional prin intermediul bursei de valori partenere

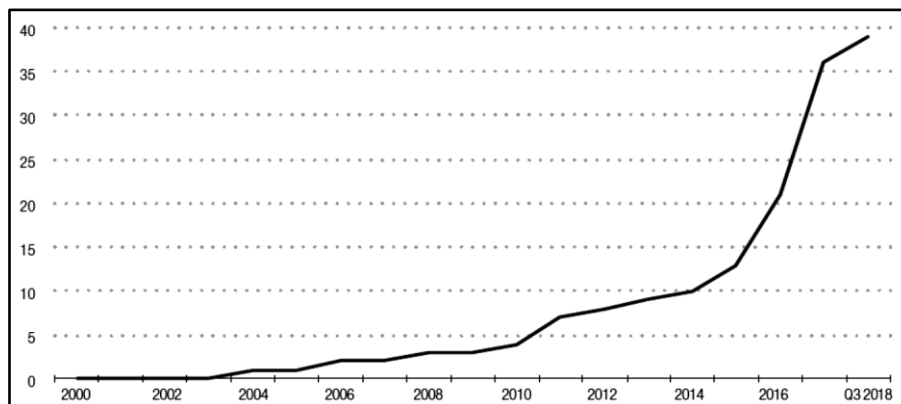

Sursa: SSE (2019): <https://sseinitiative.org/sse-partner-exchanges/list-of-partner-exchanges/>

Conform raportului despre progres al SSE întocmit pentru anul 2018 (SSE, 2018), piețele de capital joacă un rol important în sprijinirea companiilor în ceea ce privește găsirea echilibrului între raportarea sustenabilității și

cerințele managementului. La sfârșitul trimestrului 3 din 2018, numărul burselor de valori ce furnizează îndrumări scrise pentru raportarea în domeniul dezvoltării sustenabile a ajuns la 39, comparativ cu doar 13 în anul 2015 (a se vedea *Figura nr. 6*).

Figura nr. 6. Evoluția numărului de burse de valori ce furnizează îndrumare scrisă privind raportarea sustenabilității

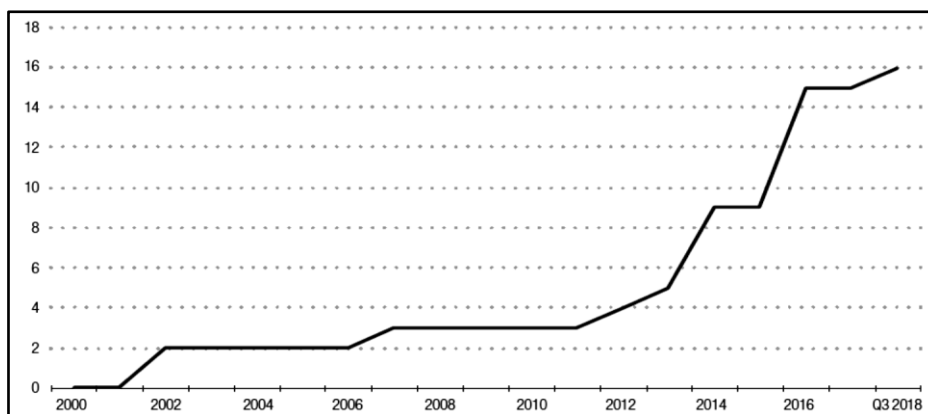

Sursa: SSE (2018), p. 16

De asemenea, potrivit aceluiași raport, la sfârșitul trimestrului 3 din 2018, 16 piețe de capital de pe patru continente solicită în mod obligatoriu societăților cotate întocmirea de rapoarte privind sustenabilitatea (8 în Asia, câte 3 în Africa și America de Sud, respectiv 2 în

Europa). *Figura nr. 7* evidențiază evoluția numărului de piețe de capital cu cerințe obligatorii de raportare în domeniul dezvoltării sustenabile, începând din anul 2002 când Euronext Franța și Bursa de Valori din Johannesburg au adoptat această practică.

Figura nr. 7. Evoluția numărului de burse de valori cu cerințe obligatorii de raportare în domeniul dezvoltării sustenabile

Sursa: SSE (2018), p. 17

2. Analiza calitativă a rolului contabilității și profesiei contabile asupra dezvoltării sustenabile

Încă de la publicarea Raportului Brundtland (WCED, 1987), literatura de specialitate din domeniul contabilității a încercat să acopere nevoia de cercetare legată de dezvoltarea sustenabilă prin intermediul mai multor direcții, conturându-se în acest sens următoarele perspective (Bebbington și Unerman, 2018):

- trecerea în revistă a istoriei, posibilelor semnificații, implicații și ramificații ale dezvoltării sustenabile;
- identificarea tehnicilor și a practicilor contabile care sunt sau ar putea fi utilizate ca suport pentru asigurarea dezvoltării sustenabile;
- luarea în calcul a unor aspecte particulare ale agendei pentru dezvoltare sustenabilă în strânsă legătura cu contabilitatea;
- explorarea ramificațiilor ontologice, epistemologice și metodologice ale concepției dezvoltării sustenabile.

2.1. Metodologia cercetării

În vederea determinării contribuției aduse de profesia contabilă și contabilitate la dezvoltarea sustenabilă și atingerea obiectivelor SDG, s-a procedat la aplicarea unei abordări metodologice bazată pe analiza calitativă a eforturilor întreprinse de către organismele de normalizare, reprezentanții profesiei contabile și profesioniștii contabili, având ca sursă rapoartele publice întocmite, precum și studiile conduse de acestea în sfera dezvoltării sustenabile, după cum urmează.

2.2. Influența exercitată de organismele de reglementare din domeniul contabilității asupra sustenabilității

Potrivit discursului președintelui IASB, Hans Hoogervorst, susținut în cadrul conferinței privind raportarea financiară pentru aspecte legate de climă (*Climate-Related Financial Reporting Conference*, engl.), desfășurată la Cambridge University, Marea Britanie, la data de 02.04.2019, se pot distinge două direcții majore ale inițiativelor privind sustenabilitatea. O primă direcție principală este reprezentată de raportarea în domeniul responsabilității sociale corporative (CSR),

concentrată pe promovarea schimbării comportamentale, solicitând companiilor să furnizeze informații referitoare la contribuția acestora la «o lume mai bună» prin angajarea lor în activități de sustenabilitate a mediului. Această direcție este orientată spre binele comun și privește societatea ca reprezentând publicul larg al acestui tip de raportare. Totuși, există și o perspectivă a raportării în zona sustenabilității, ce capătă o importanță din ce în ce mai mare, care se concentrează mai mult pe impactul aspectelor legate de dezvoltarea sustenabilă asupra companiei în sine decât asupra bunului public. Această direcție din urmă urmărește să ofere investitorilor informații cu privire la modul în care problemele de sustenabilitate ar putea avea impact asupra performanței financiare viitoare a companiei.

În ceea ce privește rolul jucat de IASB și legătura dintre raportarea despre sustenabilitate și raportarea financiară, Hans Hoogervorst afirmă: „nu cred că IASB este în măsură să se implice în mod direct în domeniul raportării privind dezvoltarea sustenabilă. Elaborarea standardelor de raportare a sustenabilității necesită expertiză de care pur și simplu nu dispunem. Mai mult decât atât, în acest domeniu activează deja un număr mai mult decât suficient de organisme de reglementare” (Hoogervorst, 2019). Deși raportarea financiară clasică rămâne piatra de temelie a IASB, organismul recunoaște limitările acesteia, îndeosebi întrucât situațiile financiare dezvăluie un volum redus de informații previzionale privind aspectele sustenabilității emergente. În acest context, IASB vine în întâmpinarea nevoilor investitorilor prin publicarea, în anul 2010, a *Management Commentary Practice Statement*, un ghid cu caracter opțional ce cuprinde un set de bune practici și îndrumări privind modalitatea de redactare a primei părți componente din rapoartele financiare anuale. Acest ghid de bune practici pentru întocmirea rapoartelor conducerii are rolul de sprijini managementul în furnizarea unei imagini extinse a situațiilor financiare.

În anul 2011 se înființează Consiliul Standardelor de Contabilitate pentru Sustenabilitate (*Sustainability Accounting Standards Board – SASB*, engl.), cu scopul de a dezvolta și disemina standarde de contabilitate pentru sustenabilitate prin a căror aplicare să ofere companiilor din întreaga lume posibilitatea de a identifica, gestiona și furniza investitorilor informații despre sustenabilitate semnificative din punct de vedere financiar. Astfel, SASB a elaborat un set complet de 77 standarde cu specific pentru fiecare industrie, publicate în noiembrie 2018, identificând și furnizând setul minimal

de elemente specifice pentru sustenabilitate cu semnificație materială din punct de vedere financiar, precum și indicatorii contabili (*accounting metrics*, engl.) utilizați în evaluarea acestor elemente, necesari a fi calculați de către entitățile care activează într-o anumită industrie. Totodată, SASB pune la dispoziție o bază de date ce cuprinde raportările unui număr de peste 4.000 de companii ce aplică standardele SASB.

Important de menționat pentru analiza influenței exercitate asupra raportării sustenabilității de către organismele de reglementare în domeniul contabilității și profesiei contabile este faptul că reprezentarea acestora în consiliile SASB este semnificativă. Astfel, din numărul total de 19 membri actuali ai Consiliului de Directori ai Fundației SASB – responsabilă de finanțarea, supravegherea activității, administrarea și numirea membrilor SASB – 2 membri (printre care și vicepreședintele Consiliului) sunt parteneri Deloitte, 1 membru este partener PwC, iar 1 membru a ocupat în perioada 2002-2010 funcția de președinte al FASB, a fost membru al IASB și partener PwC. În același timp, președintele actual SASB deține titlul de doctor în domeniul contabilității, fiind și profesor de contabilitate, precum și fost cercetător colaborator al FASB. Un alt membru al SASB, din numărul total de 9, este partener Ernst&Young.

Utilizarea de către SASB în cuprinsul standardelor a tehnicilor contabile în vederea construirii indicatorilor de evaluare a performanței în domeniul sustenabilității semnaleză rolul contabilității ca instrument de măsurare și cuantificare a dezvoltării sustenabile și a îndeplinirii obiectivelor SDG.

2.3. Rolul contabilității și al profesiei contabile cu privire la dezvoltarea sustenabilă

După adoptarea oficială a obiectivelor SDG în cadrul summit-ului ONU în 2015 și intrarea lor în vigoare începând cu ianuarie 2016, Federația Internațională a Contabililor (IFAC) a identificat opt obiective asupra cărora profesia contabilă și profesioniștii ce își desfășoară activitatea în acest domeniu pot aduce o contribuție semnificativă în contextul noii agende globale privind dezvoltarea sustenabilă. Un prim pas urmat în direcția descoperirii rolului jucat de profesia contabilă în atingerea obiectivelor SDG a constat în organizarea de către IFAC a unor sesiuni de lucru în cadrul a două întâlniri în anul 2016, cu scopul de a discuta în ce

manieră profesia contabilă pe plan internațional poate contribui la succesul SDG și care este semnificația obiectivelor SDG pentru profesioniștii contabili, îndeosebi pentru cei implicați în sprijinirea companiilor pentru a înțelege rolul acestora în agenda globală privind dezvoltarea sustenabilă (IFAC, 2016).

În urma întâlnirilor și discuțiilor purtate, este publicată Agenda 2030 a IFAC ce evidențiază dezbaterile ce au avut loc, consensul rezultat, aspectele aflate în curs de clarificare, precum și calea de urmat de către întreaga profesie în vederea promovării angajamentului față de obiectivele SDG în beneficiul societății și al sustenabilității proprii organizației. În același raport al IFAC, Charles Tilley – președintele Comitetului Profesioniștilor Contabili Angajați al IFAC (*IFAC Professional Accountants in Business Committee*, engl.) – declară faptul că IFAC și organizațiile membre ale acesteia, întrunind aproximativ 3 milioane de profesioniști contabili din întreaga lume, trebuie să ia în considerare misiunea, strategiile și planurile lor în contextul obiectivelor SDG. În calitate de membri ai profesiei, „trebuie să reflectăm, precum și să articulăm modul în care contribuim la obiectivele SDG și la beneficiile aduse societății de îndeplinirea acestora” (IFAC, 2016, p. 3).

În aceeași notă, directorul economic al IFAC, Fayez Choudhury, precizează că tocmai datorită faptului că organismul adună sub cupola sa 3 milioane de profesioniști „competențele, experiența și influența pe care aceștia le dețin și le exercită le conferă o enormă sferă de acțiune pentru a formula soluții care să răspundă provocărilor dezvoltării sustenabile” (Wilson, 2017, p. 41; citat de Bebbington și Unerman, 2018, p. 11). Odată ce profesia contabilă identifică rolul său, mediul academic din domeniul contabilității are oportunitatea de a contribui la asigurarea faptului că intervențiile din sfera SDG ale contabilității avansează îndeplinirea obiectivelor SDG (Bebbington și Unerman, 2018).

Tabelul nr. 2 cuprinde centralizarea obiectivelor SDG principale și a celor adiacente acestora la atingerea cărora IFAC consideră că profesia contabilă poate aduce o contribuție, precum și o evidențiere a aspectelor esențiale vizate pentru îndeplinirea lor, dar și a numărului de acțiuni sau inițiative întreprinse pe plan internațional de către diversele părți interesate din domeniul contabilității.

Tabelul nr. 2. Analiza obiectivelor SDG asupra cărora profesia contabilă poate exercita o influență potrivit IFAC

Obiectiv SDG principal	Obiective adiacente	Număr de inițiative sau acțiuni întreprinse
SDG 4: Educație de calitate	SDG 4.3: Asigurarea accesului pentru toate femeile și toți bărbații în mod egal la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv în învățământul superior, de calitate și la prețuri accesibile; SDG 4.6: Asigurarea faptului că toți tinerii, precum și o pondere substanțială a adulților (atât bărbați, cât și femei) ating un nivel corespunzător de alfabetizare.	9
SDG 5: Egalitatea de gen	SDG 5.5: Asigurarea unei participări depline și efective a femeilor la funcții de conducere, precum și a oportunităților egale pentru toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.	8
SDG 8: Muncă decentă și creștere economică	SDG 8.1: Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu standardele naționale și, în particular, o creștere cu cel puțin 7% din PIB pe an în țările cel mai puțin dezvoltate; SDG 8.3: Promovarea politicilor orientate spre dezvoltare care să sprijine activitățile productive crearea de locuri de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovarea, precum și încurajarea formării și creșterii microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin accesul la serviciile financiare.	4
SDG 9: Industrie, inovație și infrastructură	SDG 9.4: Modernizarea infrastructurii și modernizarea industriilor cu scopul de a le spori sustenabilitatea, cu o eficiență sporită a utilizării resurselor și prin intermediul adoptării extinse a tehnologiilor și a proceselor industriale curate și ecologice; SDG 9.5a: Facilitarea dezvoltării sustenabilă și adaptabile a infrastructurii în țările în curs de dezvoltare, prin intermediul sprijinului financiar, tehnologic și tehnic acordat țărilor africane, celor mai puțin dezvoltate, țărilor fără ieșire la mare, precum și țărilor insulare mici în curs de dezvoltare.	4
SDG 12: Consum și producție responsabile	SDG 12.6: Încurajarea companiilor, în special mari și transnațional, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare al acestora.	4
SDG 13: Acțiune climatică	SDG 13.1: Creșterea rezilienței și a capacității de adaptare la dezastre naturale la nivelul tuturor țărilor; SDG 13.2: Integrarea unor măsuri pentru evaluarea efectelor schimbărilor climatice în cuprinsul politicilor, strategiilor și planificărilor naționale; SDG 13.3: Creșterea calității educației, a nivelului de conștientizare, precum și a capacităților umane și instituționale de reducere a efectelor provocate de schimbările climatice, de adaptare, dar și de semnalare timpurie a acestora.	4
SDG 16: Pace, justiție și instituții eficiente	SDG 16.5: Diminuarea substanțială a fenomenelor de corupție și dare / luare de mită sub toate formele lor; SDG 16.6: Dezvoltarea unor instituții eficiente responsabile și transparente la toate nivelurile.	3
SDG 17: Parteneriate pentru îndeplinirea obiectivelor	SDG 17.1: Sporirea mobilizării resurselor pe plan local, inclusiv prin intermediul sprijinului internațional oferit țărilor aflate în curs de dezvoltare, cu scopul creșterii capacităților de colectare a taxelor și altor venituri; SDG 17.3: Mobilizare unor resurse financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare, provenite din surse diferite;	10

Obiectiv SDG principal	Obiective adiacente	Număr de inițiative sau acțiuni întreprinse
	SDG 17.9: Acordarea de sprijin internațional suplimentar în ceea ce privește consolidarea capacității de implementare a planurilor naționale pentru atingerea obiectivelor SDG; SDG 17.13: Consolidarea stabilității macroeconomice pe plan mondial, inclusiv prin coordonarea și coerența politicilor; SDG 17.14: Consolidarea coerenței politicilor pentru dezvoltare sustenabilă; SDG 17.16: Consolidarea Parteneriatului Global pentru Dezvoltare Sustenabilă (<i>Global Partnership for Sustainable Development</i> , engl.), prin încheierea de acorduri în vederea mobilizării și schimbului de informații, expertiză, tehnologie și resurse financiare care să sprijine îndeplinirea obiectivelor SDG la nivelul tuturor statelor, în deosebi al celor dezvoltate.	
Total obiective principale: 8	Total obiective adiacente: 19	46

Sursă: Prelucrare autor după IFAC (2016)

Analizând informațiile prezentate în cuprinsul **Tablelului nr. 2**, se constată că reprezentanții profesiei contabile sunt implicați în mod activ și întreprind demersuri semnificative în scopul atingerii unui număr de cel puțin 8 obiective SDG, cu precădere prin concentrarea asupra celor 19 obiective adiacente. Acțiunile concretizate până la momentul actual vizează îndeosebi asigurarea educației de calitate (9 demersuri pentru SDG 4), a egalității de gen (8 demersuri pentru SDG 5), respectiv încheierea de parteneriate pentru îndeplinirea obiectivelor (10 demersuri pentru SDG 17).

Concluzii

Domeniul dezvoltării sustenabile este caracterizat de o complexitate ridicată a implicațiilor și aspectelor necesar a fi adresate pentru o înțelegere exhaustivă a fenomenului, cu atât mai mult cu cât sustenabilitatea este vizată și stârnește interesul indiferent de aria de activitate sau industrie. Astfel, surprinderea tuturor ramificațiilor și influențelor ce provin din sfera dezvoltării sustenabile, îndeosebi a celor care se intersectează cu domeniul contabilității, constituie o provocare pentru cercetători, dar și pentru toate părțile interesate în general. În acest context,

analiza contribuției pe care o aduce contabilitatea la obținerea obiectivelor SDG ale Agendei 2030 a ONU deschide noi orizonturi și direcții de cercetare, dintre care pot fi menționate: dezvoltarea de indicatori de măsurare a performanței sustenabilității pe baza tehnicilor contabile, redescoperirea sau readucerea în atenție a unor subiecte cu relevanță pentru sustenabilitate (câteva exemple în acest sens fiind responsabilitatea ecologică, responsabilitățile învățământului universitar, echitatea economică), reexaminarea cadrelor conceptuale (Bebington și Unerman, 2018).

Rezultatele studiului semnaleză că întreprinderea demersurilor în vederea asigurării sustenabilității pentru generațiile viitoare reprezintă o necesitate și o preocupare a organismelor și organizațiilor ce exercită influență la nivel internațional, iar contabilitatea, prin intermediul tuturor actorilor implicați – mediul academic, cercetători, profesioniști contabili, normalizatori – poate sprijini în mod semnificativ îndeplinirea acestui obiectiv. În acest sens, lucrarea contribuie la literatura de specialitate din domeniul contabilității pentru dezvoltare sustenabilă, semnalând rolul important al contabilității, precum și inițiativele demarate de părțile implicate din acest domeniu în scopul îndeplinirii Agendei 2030 pentru o lume mai bună.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu, N., Albu, C.N., Dumitru, M., Dumitru, V.F. (2013), Pluralitate sau convergență în standardele de raportare a sustenabilității, *Amfiteatru Economic*, vol. XV, nr. 7, pp. 513-527
2. Bebbington, J., Unerman, J. (2018), Achieving the United Nations Sustainable Development Goals An enabling role for accounting research, *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, vol. 31, nr. 1, pp. 2-24
3. Bebbington, J., Russell, S. și Thomson, I. (2017), Accounting and sustainable development: Reflections and propositions, *Critical Perspectives on Accounting*, nr. 48, pp. 21–34
4. Bebbington, J. și Thomson, I. (2013), Sustainable development, management and accounting: boundary crossing, *Management Accounting Research*, vol. 24, nr. 4, pp. 277-283
5. Dumitrana, M., Jianu, I., Lapteș, R., Popa, A. F. (2009), Sustainable development and environmental accounting: concepts, trends and quality of accounting information, *Journal of Accounting and Management Information Systems*, vol. 8, nr. 1, pp. 27-39
6. Engelbrecht, H.-J. (2016), Comprehensive versus inclusive wealth accounting and the assessment of sustainable development: An empirical comparison, *Ecological Economics*, nr. 129, pp. 12–20
7. Financial Times (2019), Defective data is a big problem for sustainable investing, disponibil la <https://www.ft.com/content/c742edfa-30be-328e-8bd2-a7f8870171e4>, accesat iunie 2019
8. Godemann, J., Bebbington, J., Herzig, C., Moon, J. (2014), Higher education and sustainable development. Exploring possibilities for organisational change, *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, vol. 27, nr. 2, pp. 218-233
9. Hoogervorst, H. (2019), Discurs al președintelui IASB susținut în cadrul *Climate-Related Financial Reporting Conference*, desfășurată la Cambridge University, Marea Britanie, în data de 02.04.2019, disponibil la <https://www.ifrs.org/news-and-events/2019/04/speech-iasb-chair-on-sustainability-reporting/>, accesat iunie 2019
10. International Federation of Accountants (2016), The 2030 Agenda for Sustainable Development: A Snapshot of the Accountancy Profession's Contribution, disponibil la <http://www.ifac.org/publications-resources/2030-agenda-sustainable-development>, accesat 20.09.2018
11. PricewaterhouseCoopers (2018), SDG Reporting Challenge 2018 – From promise to reality: does business really care about SDGs? And what needs to happen to turn words into action, disponibil la <https://www.pwc.com/gx/en/sustainability/SDG/sdg-reporting-2018.pdf>, accesat iunie 2019
12. PricewaterhouseCoopers (2015), Make it your business: Engaging with the Sustainable Development Goals, disponibil la https://www.pwc.com/gx/en/sustainability/SDG/SDG%20Research_FINAL.pdf, accesat 27.06.2019
13. Sustainability Accounting Standards Board – SASB (2018), *SASB Materiality Map*, disponibil la <https://materiality.sasb.org/>, accesat iulie 2019
14. Sustainable Development Goals Knowledge Platform (2019), *Main Milestones*, disponibil la <https://sustainabledevelopment.un.org/resourcelibrary>, accesat iulie 2019
15. Sustainable Development Knowledge Platform (2019), *Voluntary National Reviews Database*, disponibil la <https://sustainabledevelopment.un.org/vnrs/>, accesat iulie 2019
16. Sustainable Stock Exchanges Initiative (SSE) (2018), *2018 Report on Progress*, disponibil la https://www.sseinitiative.org/wp-content/uploads/2018/10/SSE_On_Progress_Report_FINAL.pdf, accesat iunie 2019
17. United Nations, ed. Managi, S. și Kumar, P. (2018), Inclusive Wealth Report 2018: Measuring progress towards sustainability, *Routledge, Taylor & Francis Group*, disponibil la <https://www.taylorfrancis.com/books/e/9781351002073>, accesat 20.09.2018
18. United Nations (2015), Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, disponibil la <https://sustainabledevelopment.un.org/>

- un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf, accesat iunie 2019
19. Uniunea Europeană (2014), Directiva 2014/95/UE de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari, *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, disponibil la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>, accesat iunie 2019
  20. Venter, E.R., Gordon, E.A. și Street, D.L. (2018), The role of accounting and the accountancy profession in economic development: A research agenda, *Journal of International Financial Management and Accounting*, vol. 29, nr. 2, pp. 195-218
  21. Wensen, K. van Broer, W., Klein, J. și Knopf, J. (2011), The state of play in sustainability reporting in the EU, *European Union*
  22. Wilson, P. (2017), Goal setters, *Economia*, nr. 57, pp. 40-44
  23. World Bank (1989), Environmental Accounting for Sustainable Development, *UNEP-World Bank Symposium*, The International Bank for Reconstruction and Development, disponibil la <http://documents.worldbank.org/curated/en/156521468767069279/Environmental-accounting-for-sustainable-development>, accesat 20.09.2018
  24. World Business Council for Sustainable Development și PricewaterhouseCoopers (2018), Enhancing the credibility of non-financial information – the investor perspective, disponibil la <https://www.wbcsd.org/Programs/Redefining-Value/External-Disclosure/Assurance-Internal-Controls/Resources/Enhancing-the-credibility-of-non-financial-information-the-investor-perspective>, accesat iulie 2019
  25. World Business Council for Sustainable Development (2018), Reporting Matters – Six years on: the state of play, disponibil la <https://www.wbcsd.org/Programs/Redefining-Value/External-Disclosure/Reporting-matters/Resources/Reporting-matters-2018>, accesat iulie 2019
  26. World Commission on Environment and Development (1987), Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, disponibil la <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>, accesat 20.09.2018
  27. World Economic Forum (2018), The Inclusive Development Index 2018: Summary and Data Highlights, disponibil la http://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf, accesat 20.09.2018
  28. *** <https://www.accaglobal.com/gb/en/student/sa/features/sustainability.html>
  29. *** <https://www.globalreporting.org/network/capitalmarketsengagement/Pages/Stock-Exchange-and-Market-Regulators.aspx>
  30. *** <https://www.mae.ro/node/35919>
  31. *** <https://sseinitiative.org/about/about-the-sse/>
  32. *** <https://www.sasb.org/governance/foundation-board/>
  33. *** <https://www.unglobalcompact.org/participation/report>
  34. *** <https://www.unglobalcompact.org/interactive>
  35. *** <https://www.wbcsd.org/Overview/Our-members>